

Přehled judikatury pracovního práva za rok 1933 a 1934.*)

A. Koaliční právo.

I. Právo spolčovací.

1. Prozatímní opatření ústředního výboru sdružení odborových organizací proti funkcionářům rozpuštěné odbočky. Z úřadování funkcionářů může vzniknout škoda, odporuje-li vedení odbočky stanovám, což přezkoumati jest věcí valné hromady ústředí a dozorčích úřadů (1034).

II. Útisk.

2. Zaměstnavatel nesmí při sjednávání smlouvy pracovní klásti takové podmínky, aby požadováním nějakého jednání, opominutí nebo snášení, jakého požadovati zaměstnavatel nemá práva, byl zaměstnanec, který se o práci uchází, nucen k takovému jednání, opominutí nebo snášení obavou, že nesplní-li kladenou podmínku, nebude do práce přijat. Zejména nesmějí takové podmínky vyvěratí z pohnutek národnostních, náboženských nebo politických (§ 1 zák. o útisku) (664).

3. Pozůstalí po redaktoru nemohou se domáhati na jeho zaměstnavateli náhrady škody proto, že smluvní podmínkou redaktorova služebního poměru bylo, aby redaktor nebyl příslušníkem stavovské organizace, následkem čehož prý vzhledem k § 124 zákona ze dne 21. února 1929, čís. 26 Sb. z. a n., nebyly jim vyměřeny zvýšené započítávací požitky (723).

B. Služební smlouva.

I. Všeobecná ustanovení.

1. Pojem.

a) Rodinný poměr.

4. Nelze předpokládati, že došlo k uzavření služební smlouvy mezi rodiči a dětmi již tím, že tyto oněm konaly práce, nýbrž jest třeba prokázati, že se taková úmluva ať výslovně, ať mlčky stala. Z toho, že dcera konala otcí zemědělské práce, nelze o sobě dovoditi, že mezi nimi došlo aspoň mlčky ke služební smlouvě nebo vůbec ke smlouvě o konání prací za plat (Váž. obč. 13.275).

b) Darovací slib.

5. Nejde o slib darovací, nýbrž o slib, tvořící součást námezdní smlouvy, slíbila-li zaměstnavatelka zaměstnankyni, zůstane-li ve službě, při provdání krávu, zařízení s perinami a že jí vystrojí svatbu (679).

c) Smlouva pachtovní.

6. Smlouva, kterou někdo prepustil svoj pozemek tabakovému zahradníkovi za polovici výnosu cíelom pestovania tabaku na dobu pestovania, usušenia, triedenia atď., je smlouvou arendálnou a nie služebnou (882).

d) Smlouva zmocňovací.

7. Smlouva o udělení a převzetí zastoupení obce při provozování kinematografické licence jest

*) Srovnej k tomu »Přehled« za rok 1930 v roč. X, str. 57 a 71; »Přehled« za rok 1931 v roč. XI, str. 78 a 93; »Přehled« za rok 1932 v roč. XII, str. 72 a 85.

smlouvou zmocnitelskou, nikoliv služební (647).

8. Ujednal-li zaměstnavatel se zaměstnanci, že příspěvky k nemocenskému pojištění, pokud mají býti zapraveny zaměstnanci, budou zaměstnavatelem ukládány pro každého jednotlivého zaměstnance na vkladní knížku a že příslušná částka může býti zaměstnancem požadována teprve při vystoupení ze služby, jest posuzovati nárok zaměstnance proti zaměstnavateli na vydání příslušné částky i s úroky za nárok z poměru mandátního a nevztahuje se naň ustanovení § 1486, čís. 5 obč. zák. (1005).

9. Kdo byl ustanoven společníkem veřejné obchodní společnosti se souhlasem ostatních společníků za zmocněnce k hájení jeho práv a k výkonu jeho povinností s právem, aby si vybral měsíčně na srážku z podílu zmocnitel na budoucím zisku ze společenské pokladny určitou částku, nebyl ve služebním poměru u veřejné obchodní společnosti, třebaže věnoval více práce a času, než zmocnitel byl podle smlouvy povinen, a nahradil úřednickou sílu a třebaže zálohy na podíl z budoucího zisku byly vybrány, ač společnost po léta neměla zisku (Váž. obč. 13.475).

e) Smlouva společenská.

10. Pokud šlo o poměr služební, nikoliv společenský, třebaže zaměstnanec nedostával plat v určité výši, nýbrž odměnu upravenou podle rozsahu prací jím samým v podniku zaměstnavatelově vykonaných (672).

f) Poměr spolkového funkcionáře.

11. Spolkový funkcionář není bez dalšího vůči spolku v poměru služebním, třebaže dožívá za svou činnost odměnu (764).

g) Smlouva o dílo.

aa) Obchodní (provisní) zástupce.

12. Skutečnost, že zástupce zprostředkoval činnost byla omezena na určitý obvod, že se zavázal docílití určitý minimální odbyt a zasílati o výsledku návštěv zevrubné zprávy, nesvědčí sama o sobě, že tu byl služební poměr (981).

13. Pokud jest provisorního zástupce považovati nikoliv za zaměstnance určité firmy, nýbrž za samostatného obchodníka (614, 765).

bb) Jiné případy.

14. Smlouvu kapelníka s majitelem kavárny lze po případě považovati za smlouvu o dílo (881).

15. Smlouva, kterou se žalobkyně zavázala k hudebním produkcím se svojí čtyřčlennou kapelou v restauračních a kavárenských místnostech žalovaného a v níž bylo ujednáno, že hudební produkce mají býti konány v určité dny, není služební smlouvou (956).

16. Jde o smlouvu o dílo, nikoliv o smlouvu služební, ujednal-li vůdce skupiny žonglérů s majitelem zábavního tanečního podniku smlouvu, podle níž měl vůdce se svou skupinou po určitou dobu vykonávati v podniku žongléřské produkce za denní úplatu pro celou skupinu (551).

h) Služební poměr soukromoprávní — veřejnoprávní.

17. Služební poměr zaměstnance na

statku člena býv. panovnické rodiny, jehož vlastnictví nabyt čs. stát na základě zák. č. 354/21, je povahy soukromoprávní, ledaže individuálním aktem byl převzat do poměru veřejnoprávního (639).

18. Služební poměr zaměstnanců podniku »Státní lesy a statky«, ustanovených podle služebního řádu schváleného usnesením vlády z 17. VII. 1928, jest soukromoprávní (538).

19. Na soukromoprávní povaze služebního poměru zaměstnanců býv. rak. státních drah nebylo nic změněno zákonem č. 159/1926 Sb., jímž byla uvedena v účinnost pro obor vnitrostátní t. zv. Vídeňská úmluva, čís. 195-1926 Sb. o odpočívacích požitcích (537).

ch) Služební smlouva s cizincem.

20. Služební smlouva ujednaná s cizincem není neplatná proto, že si zaměstnavatel neopatrnil svolení úřadu k zaměstnávání cizince (806).

2. Zaměstnavatel.

21. Zaměstnanec biografu zůstává i po propachtování biografu ve službách majitele licence (615).

3. Kolektivní smlouvy.

22. K pojmu kolektivních smluv (678).

23. Vstup do práce podle kolektivní smlouvy nemusí sa stať vždy len výslovným prejavom; môže sa stať aj konkludentným činom (678).

24. Ustanovením § 24 zákona o stavebním ruchu jsou vyloučeny individuální pracovní smlouvy, pokud se jimi podmínky pracovní pro zaměstnance zhoršují (767).

4. Odměna.

25. Nemá-li zaměstnankyně, provdávši se již, zájmu na tom, aby jí bylo plněno in natura, jest oprávněno její žádání peněžitého plnění místo vystrojení svatební hostiny a slibu zařízení s peřinami (679).

26. Nelze vyhověti žalobní žádosti, pokud se domáhá placení služebného i po ukončení jednání v první stolici (Váž. obč. 13.857).

27. Jestli proti nároku žalobníka na služebný plat a penzi uplatňuje žalovaný započítacou námičkou náhradu škody, odvozovanej z toho, že sa žalobník previnil v služebnom pomere proti služebným povinnostiam, ide o súvisiace vzájomné pohľadávky a nemožno o nárokoch jednej strany rozhodovať čiastočným rozsudkom (§ 389 Osp.) (698).

a) Pokud jde o odměnu.

28. Odměna zaměstnance nemusí záležeti právě v placení určité hotovosti, jest možným též, že zaměstnavatel poskytuje zaměstnanci příležitost k jistému výdělku, jež lze podle okolností případu očekávat (placení zpropitného obsluhujícímu personálu v podniku hostinském nebo kavárenském) (883).

29. Je-li desetiprocentní přírůžka k účtu částí účtu, jež zaplatil host hostinskému, po případě číšníkovi jako jeho zřízenci, a přísluší-li její případné rozdělení mezi číšníky hostinskému, jest k přírůžce přihlížeti jako k části mzdy (552).

b) Nárok na odměnu.

30. Výpočet nosnosti podniku náleží k přípravné činnosti vedoucího úředníka, do služby již přijatého, avšak službu ještě nenastoupivšího; nepřisluží mu za to zvláštní odměna (884).

c) Výše odměny.

31. Zaměstnavatel, ujednav se zaměstnancem, že »požitky budou upraveny podle výsledků ob-

chodního roku tak, aby průměrný příjem činil minimálně 5000 Kč měsíčně«, zavázal se platiti zaměstnanci nejméně 5000 Kč měsíčně za všech okolností, ať byl výsledek běžného obchodního roku příznivý nebo nepříznivý a ať překročil k nové úpravě příjmů zaměstnancových nebo nepřekročil (766).

32. Z toho, že se dělník hlásil do práce v jiném továrním oddělení dobrovolně, znaje pracovní a mzdové poměry v něm, nelze nepochybně usouditi, že projevil mlčky svou vůli, že jest srozuměn i s nižší mzdou v tomto oddělení vyplácnou (768).

33. V jednostrannom snížení platu zaměstnavateľom nie je mlčky obsiahnutá výpoveď dosavadného služebného pomeru pre prípad, že by zamestnanec so snížením platy nesúhlasil (734).

34. Ak zamestnanec proti sníženiu protestoval, prácu ďalej konal a zamestnavateľ jeho prácu prijímal, je tento povinný platiť pôvodne smluvný plat (734).

35. Jednostranné sníženie služobných požitkov zamestnanca zamestnávateľom — vyhradil-li si zamestnanec, prijímajúc snížené požitky, nárok na požitky podľa pôvodnej smluvy — nie je právne účinné (697).

36. Pokud potřeboval dělník bez své viny pro přikázané akordní práce delší dobu než dobu normální (768).

d) Překážka na straně zaměstnavatelově.

37. Po dobu »vysazení z práce«, k němuž došlo dohodou mezi zaměstnavatelem a zaměstnanci (závodním výborem), nepřisluží zaměstnanci nárok na mzdu (§ 1155 obč. zák.) (886).

38. Vysazením z práce byl pracovní poměr jen jinak upraven, nikoliv zrušen (886).

e) Překážka na straně zaměstnancově.

39. Poskytování úplaty podle § 1154 b) obč. zák. nelze považovati za prodloužení pracovního poměru, jehož skončením počíná propadná lhůta podle § 1162 d) obč. zák. (642).

40. Skončením služebního poměru uplynutím doby zanikají povinnosti, které má zaměstnavatel podle § 1154 b) obč. zák. (771).

f) Remunerace.

41. Zaměstnanec má právní nárok na remuneráciu, ktorá mu bola služebnou smluvou prisľúbená a každoročne vyplácaná (697).

g) Zaopatřovací požitky.

42. Úpravu pensijních požitků ujednanou před rozvázáním služebního poměru jest pokládati za součást služební smlouvy (Pr. Archiv str. 1192, XVII).

43. Bylo-li smluvně ujednáno, že zaměstnavatel bude platit zaměstnanci pensii, jest pensii rozuměti zaopatřovací požitky, poskytované zaměstnanci vystoupivšímu ze služby na dobu jeho života (641).

44. Penzijné nároky podľa služebnej smluvy a súkromného penzijného štatútu nie sú dotknuté povinným poistením zamestnanca u Všeobecného penzijného ústavu (697).

45. Zákaz započtení na smluvní plnění podle § 118, odst. 2., věty druhé pens. zák., vztahuje se jen na zvýšení důchodu podle ustanovení § 177 tohoto zákona, a nikoli na zvýšení dávek pensijního pojištění podle § 177 a) pens. zák. (Váž. obč. 14.057).

46. Při řešení otázky, zda na důchod zaměstnance platí ustanovení § 118, odst. (2) zákona čís. 26/1929 Sb. z. a n. a zda zaměstnavatel jest oprávněn si započísti na své smluvní plnění částku, o kterou byl důchod zaměstnance podle

§ 177 zák. čís. 26/1929 Sb. z. a n. zvýšen, jest soud vázán pravoplatným rozhodnutím pensijního ústavu, kterým zaměstnanec byl uznán povinným pojištěním a kterým v důsledku toho byl přiznán zaopatřovací důchod podle příslušných zákonů (Váz. obč. 13.673).

47. Není závady, aby zaměstnanec, který si činí nárok na pensii vůči zaměstnavateli ze služební smlouvy, neměl jiné zaměstnání (Úr. sb. 1149).

48. Ustanovuje-li výslužný řád, že zaměstnanec může býti zbaven nároků na výslužné jen nálezem soudním nebo disciplinárním, může býti jen takto zaměstnanec těchto nároků zbaven — třeba disciplinární řád nexistoval (780).

49. Zaměstnanec přísluší nárok na pensii, třeba byl služební poměr ukončen jen v důsledku provádění pozemkové reformy (Úr. sb. 1149).

50. Nesrážel-li zaměstnavatel zaměstnanci z pense jeho invalidní důchod, ač věděl, že by k tomu byl oprávněn, jde o vědomé placení nedluhu a jest kondikce toho, co placeno, vyloučena (Váz. obč. 13.673).

51. Bylo-li v služební smlouvě zaměstnanci jen zaručeno, že při jeho propuštění a pensionování mají platnost dočasné pensijní předpisy pro státní a zemské úředníky a v pensijním dekretu byla zaměstnanci přikázána pense potud, »pokud nebude kryta pensijními požitky u Všeobecného pensijního ústavu«, není tím stanoveno obdobné užití všech norem o právech a povinnostech státních úředníků, nýbrž jest tím zaměstnanci zaručena jen určitá výše pense stejně, jako kdyby byl státním úředníkem (Váz. obč. 13.673).

52. Normál Palffyovských zaměstnanců není jednostranným aktem liberality zaměstnavatele, ale je jednou ze složek úpravy služebního poměru (Úr. sb. 1149).

53. Výklad pensijního normálu Palffyovských zaměstnanců (Úr. sb. 1149).

54. Pensijní normál zaměstnanců Maltézských rytířů (561).

55. Byl-li zaměstnanec předčasně propuštěn, může žalobou domáhati se přiznání výslužných požitků, aniž dříve žaloval o náhradu pro předčasně zrušení služebního poměru (780).

56. Manžel není aktivně oprávněn k žalobě o určení pensijního (vdovského) nároku své manželky (561).

5. Výlohy ze služební smlouvy.

57. Nárok hajného proti zaměstnavateli na náhradu nákladů vynaložených jím jednak na stromovi a na vinné štěpy u hájovny, jednak na úrodu na deputátních pozemcích, které jest počítati k výlohám ze služební smlouvy, promlčuje se ve třech letech (617).

6. Naturální byt.

58. Kdo byl propuštěn ze služby, je povinen vykliditi služební byt, a to, i kdyby, jak má za to, propuštění nebylo důvodné (865).

7. Dovolená.

a) Nastoupení dovolené.

59. Zaměstnanec nie je oprávněný proti vůli zaměstnavatele nastúpiť svoju dovolenú — i keď má ináč na ňu podľa zákona č. 67/1925 Sb. z. a n. nárok — v čase, ktorý si sám vyvolil, s ktorým však zamestnávateľ nesúhlasí (962).

60. Keď zamestnanec na žiadosť zamestnávateľa svolil k tomu, aby jeho dovolená bola odložená na pozdejšiu určitú dobu, služebný pomer na žiadosť zamestnanca bol však zrušený pred touto dobou, neprislúcha mu nárok na náhradu za nevyužitú dovolenú (893).

b) Poměrná dovolená.

61. Rokem rozhodným pro poměrnou dovolenou není rok kalendářní, nýbrž služební (pracovní) rok, počínající dnem 1. května každého běžného roku (775).

62. Vysazením z práce není dotčen nárok zaměstnancův na náhradu za poměrnou část dovolené (894).

c) Odchylná ujednání.

63. Odchylné ujednání stran jest přípustné jen, pokud se týče stanovení doby, rozhodné pro určení nároku a výměry dovolené (963).

64. Ustanovení smluv ať individuálních, ať kolektivních, pokud jde o vlastní nárok na dovolenou a jeho rozsah, jsou vyloučena, jsou-li méně výhodná (963).

65. Jde o úmluvu méně výhodnou, jsou-li jí zbaveni nároku na náhradu za dovolenou dělníci, kteří sice v roce před rozhodným dnem pracovali, ale v ten den v závodě nebyli (895, 963).

8. Ochranná péče zaměstnavatelova.

66. Ustanoveními § 1157 obč. zák. jest uložena zaměstnavateli povinnost, aby služební úkony zaměstnancovo upravil tak, aby život a zdraví zaměstnancovo bylo ochráněno, pokud je to podle povahy služby možno; je tudíž zaměstnavatel práv za škody vzniklé zaměstnanému tím, že zaměstnavatel, ač mohl, nepředěšel poškození zaměstnancovo (958).

67. Povinnost tato je zaměstnavateli výslovně uložena jediné v mezích možnosti a nevyžaduje se jí většího stupně bedlivosti, nežli zákon vyžaduje v ustanoveních o náhradu škody (958).

68. Povinnost péče o život a zdraví dělníků nemůže zaměstnavatel na jiného přenést, ani smluvně vyloučiti neb obmeziti (Pr. Archiv str. 1983/XVI).

69. Používal-li zaměstnavatel dělníků zaměstnaných při hospodářství i při tlučení stěrku kladivkem, byl povinen opatřiti je ochrannými brýlemi nebo jinak proti úrazu odletujícími třískami (875).

70. Volba vhodných opatření jest přenechána zaměstnavateli, jemuž zákon péči ukládá, a zaměstnanec není povinen upozorňovati zaměstnavatele na potřebu nějakého ochranného opatření (Pr. Archiv str. 1983/XVI).

71. Zaměstnavatel ručí podle § 1313 a) obč. zák., nechal-li jeho šafář dělníky pracovati bez ochranných brýlí (875).

72. Promlčení nároku na náhradu škody (úrazem oka) počíná teprve propuštěním poškozeného z nemocničního ošetřování, byl-li mu teprve tehdy znám rozsah a výše jeho škody (875).

9. Závazky zaměstnancovy.

73. Zaměstnanec, přijatý do služeb jako šofér nákladního auta, podľa okolností případu povinný je bez nároku na zvláštnu odmenu pomáhať druhému robotníkovi pri nakladaní a skladaní tovaru (769).

74. Ujednání, jímž se zaměstnanec zavázal zaměstnavateli, že mu nahradí i ztráty na zboží a na penězích, jež sám nezavinil, zejména škodu vzniklou krádežemi třetích osob, nepřiči se dobrým mravům (885).

75. Zaměstnanec je povinný nahradit zamestnávateľovi kúpu cenu vecí, ktoré objednal jeho menom, ale bez jeho zmocnenia a dodatočného schválenia a za ktoré bol zamestnávateľ — bez toho, že by ich bol prevzal alebo použil — povinný zaplatiť (770).

76. Zamestnanec nie je povinný splniť príkaz zamestnávateľov, ktorým tento — chtiac zamestnanca ponížiť — uložil mu, aby sa tri razy denne u neho v kancelári hlásil, a nebude-li prítomný, aby na neho čakal, až príde (680).

10. Skončení pracovného poměru.

77. Ve výroku, »by si žalobce hľadal nějakou jinou práci, ježto po skončení této stavby bude propuštěn«, lze podle okolností případu spatřovati projev úmyslu ukončiti pracovni poměr (892).

78. Pracovní poměr mezi stranami byl mlčky zrušen tím, že zaměstnavatelka odňala zaměstnanci vedení prodejny a zaměstnanec pak písemně potvrdil, že nemá za ní žádných požadavků z jakéhokoli titulu a že je úplně vyrovnán a nemá žádných jiných pohledávek než uvedených ve vyúčtování; zvláštní výpovědi služebního poměru nebylo tu třeba (984).

79. V tom, že zaměstnanec nepřišel po krátký čas do práce, nelze ještě spatřovati zrušení služebního poměru neurčitého trvání a důsledkem toho nelze v nastoupení práce u téhož zaměstnavatele za týchž podmínek shledávati ujednání nového služebního poměru (696).

80. Pre spôsob rozviazania služebného pomeru dočasného duchovného správcu československej cirkvi sú rozhodné obecné predpisy zák. č. 244/1922 Sb. z. a n., nakoľko smluva alebo ústava cirkvi neobsahujú výslovné ustanovenia (959).

a) Ustanovení na doživotí.

81. Ustanovení »na doživotí« pokládá se u zaměstnance za ujednané jen, kdy to mezi stranami po zralé úvaze došlo výrazu tak jasně a tak zřetelně, že o tom nemůže býti pochybnosti, že obě strany takové ujednání skutečně zamýšlely, nestačí po případě projev zaměstnavatele, že jde o »životní postavení« (889).

82. Ustanovení zaměstnance s vyloučením výpovědi, tedy na čas jeho života, lze považovati za ujednané jen tehdy, došlo-li to mezi smluvními stranami k výrazu tak jasně a zřetelně, že nemůže býti nějaké pochybnosti o tom, že obě strany takové závazné ujednání skutečně zamýšlely (565).

83. Z toho, že soukromý zaměstnanec byl ustanoven »definitivně«, nelyne ještě o sobě, že služební poměr jest ujednan s vyloučením výpovědi, tedy na doživotí (565).

84. Jde o společné listiny zaměstnavatele a zaměstnance, tvrdí-li zaměstnanec proti výpovědi, že byl zaměstnavatelem přijat do služby na doživotí a že má o tom listiny (887).

b) Ustanovení definitivní.

85. Z toho, že zaměstnanec byl ustanoven definitivně, nelyne ještě o sobě, že služební poměr byl ujednan s vyloučením výpovědi, na doživotí (565).

86. Bylo-li ve služební smlouvě definitivního zaměstnance se spolkem ujednáno, že zaměstnanec může býti propuštěn za těch podmínek, za nichž může býti propuštěn státní úředník, nebyl spolek oprávněn rozvázati služební poměr výhradně jen z úsporných důvodů podle zákona ze dne 22. prosince 1924, č. 286 Sb. z. a n. (890).

c) Pracovní poměr na zkoušku.

87. Ak bola smluvená skúšobná doba na jeden rok, môže byť služebný pomer rozviazaný kedykoľvek len v prvom mesiaci; po uplynutí tohoto prvého mesiaca môže byť služebný pomer rozviazaný len riadnou výpoveďou, resp. zo zákonných dôvodov zrušený (891).

88. I tehdy, byla-li zkušební doba smluvena na 6 týdnů, může býti služební poměr v době prvého měsíce kdykoli zrušen (§ 12, odst. 2., zák. čís. 244/1922) (Úr. sb. 1370).

89. Předpis § 21 zák. č. 244/1922 Sb. z. a n. platí jen pro pevný služební poměr a nikoli pro služební poměr na zkoušku (Úr. sb. 1370).

d) Pracovní poměr na určitou dobu.

90. Jde o služební smlouvu, ujednanou na určitou dobu, bylo-li ujednáno, že zaměstnání skončí koncem pracovni sezony (771).

91. Ak bola medzi zamestnávateľom a obchodvedúcim hospodárskeho lihovaru smluvená výpoveď šesť týždňová s doložkou, že v prípade výpovedi so strany zamestnanca nemôže jeho vystúpenie zo služby nastať pred dokončením kampane, nemôže ani zamestnávateľ dať zamestnancovi takú výpoveď, podľa ktorej by služebný pomer prestal pred dokončením kampane (772).

e) Výpověď.

92. V jednostrannom snížení platu zamestnávateľom nie je mlčky obsiahnutá výpoveď dosávadneho služebného pomeru pre prípad, že by zamestnanec so snížením platu nesúhlasil (734).

93. Zaměstnanec veřejné obchodní společnosti nejednal v rozporu se zásadou poctivosti v právních stycích, neuznal-li výpověď danou mu většinou společníků, kteří nebyli oprávněni k zastupování společnosti, nýbrž vyčkal-li, až mu bude dána výpověď společníkem, oprávněným k zastupování společnosti, třebaže mu bylo známo, že objem oprávnění tohoto společníka jest obmezen, a třebaže postupoval v jiných případech jinak (888).

94. Donucovací predpisy § 25 zák. č. 244/1922 Sb. zák. a nar. neplatia o výpovedných lehotách, stanovených právom zvykovým, akou je jednoročná výpovedná lehota pre riaditeľa veľkých podnikov (736).

95. Predpisy § 113 živn. zák. č. 259/1924 Sb. z. a n. o výpovedných lehotách nie sú právom donucovacím. Týmto § je stanovená úplná smluvná voľnosť strán a tieto predpisy živn. zák. ako práva pozdejšieho platia proti staršiemu zákonu č. 244/1922 Sb. z. a n. (736).

96. Zaměstnanci lze dáti výpověď (§ 155 zák. o soc. poj.) v době, kdy byl léčen nikoliv z příkazu Ústřední sociální pojišťovny, nýbrž jen z příkazu Zemědělské nemocenské pojišťovny (862).

97. Předpokladem bezúčinnosti výpovědi podle § 55 pens. zák. jest, že léčebná péče v odborném ústavu léčebném nebo v láních pod lékařským dozorem byla skutečně zavedena; byla-li žádost zaměstnance o léčebnou péči zamítnuta, není výpověď bezúčinná, protože byla dána po podání žádosti (863).

98. Prohlášení Všeobecného pensijního ústavu, že se účastní léčebné péče pojištěnce a že přejímá poměrnou část léčebných nákladů nemocenské pojišťovny, jest považovati za »zavedení« léčebné péče ve smyslu § 49 zák. č. 26/1929 Sb. z. a n. (792).

99. Výpověď, daná pojištěnci ze služeb, jež se stala v době od podání žádosti za zavedení léčebné péče a za jejího trvání, jest bezúčinná (§ 55 zák. čís. 26/1929) (792).

f) Propuštění.

100. Propuštění není bezúčinné podle § 55 zák. o pens. poj. č. 26/1929 Sb. z. a n., třebaže k němu došlo až po podání žádosti o povolení léčebné péče, stalo-li se proto, že zaměstnanec nekonal

službu po více než 6 týdnů, v kterémžto mezidobí nebyl ještě podroben léčebné péči (910).

101. Ak bola zamestnancovi zaručená nepreložitelnosť z určitého miesta, zamestnávateľ nie je oprávnený okamžite ho prepustiť z dôvodu, že odeprol konať službu v inom mieste (774).

102. Ak bola v mieste, pre ktoré bola zamestnancovi zaručená nepreložitelnosť, zrušená filiálka zamestnávateľa a zamestnanec odopre službu v inom mieste, môže zamestnávateľ zrušiť služebný pomer riadnou výpoveďou bez ohľadu na to, že zamestnanec má definitívu (774).

103. Není dôvodom k okamžitému propuštění hudebníka (pianisty), opozdil-li se dvakráte o několik málo minut při koncertu v kavárně (773).

104. Keď bola daná zamestnancovi výpoveď a behom výpovednej lehoty zamestnanec zavdal príčinu k okamžitému prepusteniu, zamestnávateľ je oprávnený prepustiť ho pred uplynutím výpovednej lehoty (735).

105. Kdo byl propuštěn ze služby, jest povinen vykliditi služební byt, a to, i kdyby, jak má za to, propuštění nebylo důvodné (865).

g) *Nároky z předčasného zrušení pracovního poměru.*

106. Ustanovení § 1162 d) obč. zák. se vztahuje na nároky pro předčasné propuštění bez dodržení výpovědní lhůty a bez důležitého důvodu podle § 1162 b) obč. zák., nikoliv i na případy, kde byl služební poměr zrušen výpovědí. Pro nároky zaměstnance na zaplacení služebních požitků opřené o tvrzení, že daná výpověď nebyla platná a že služební poměr nebyl jí zrušen, platí podle § 1486, čís. 5 obč. zák., tříletá lhůta promlčecí (565).

107. Pod šestiměsíční propadnou lhůtu § 1162 d) obč. zák. (§ 33 zákona ze dne 13. ledna 1914, čís. 9 ř. zák.) nespadáje nedoplatky služebních požitků z doby trvání služebního poměru (643).

108. Poskytování úplaty podle § 1154 b) obč.

zák. nelze považovati za prodloužení služebního poměru, jehož skončením počíná propadná lhůta podle § 1162 d) obč. zák. (642).

109. Lehota § 23 zák. č. 244/1922 Sb. z. a n. počíná skončením služebního poměru a neprodává sa vyjednáváním strán až do doby, keď zamestnávateľ zamestnanca s jeho nárokami definitívne odmietol (632).

110. Zachovanie nárokov pre predčasné vystúpenie alebo prepustenie zo služieb predpokláda, že vo spore, zahájenom v lehote § 23 zák. č. 244/1922 Sb. z. a n., bolo riadne pokračované. Jestliže spor spočíval (§§ 446, 476 Osp.), uplynutím troch rokov (posl. odst. cit. par.) nárok prepadol (701).

111. Na beh lehoty podľa § 23 zák. č. 244/1922 Sb. z. a n. je bez vlivu, že žalobník uplatňoval svoj nárok v lehote pred nepríslušným úradom (725).

112. Ustanovenie § 44 zák. čl. XLV : 1907 o lehote k uplatneniu nárokov zo zrušenia služebného poměru bolo zrušené ustanovením § 44 zák. č. 131/1931 Sb. z. a n. a platí preto aj dotyčne hospodárskej čel'adi všeobecne ustanovenie § 23 zák. č. 244/1922 Sb. z. a n. (961).

113. Za trvania služebného poměru sa zamestnanec platne vzdať nároku na zákonné odškodnenie pri predčasnom prepustení bez dôležitej príčiny (§§ 21 a 25 zák. č. 244/1922 Sb. z. a n. (681).

114. Předčasné rozvázání služebního poměru zaměstnance rovná se předčasnému propuštění a je pro náhradní nároky zaměstnance lhostejno, zda a kdy si najíti mohl nebo našel jiné zaměstnání (864).

115. Vdova po zamestnancovi nemá práva domáhať sa náhrady, ktorá by bola prislúchala jej manželovi na tom základe, že jeho služebný pomer bol bezprávne zrušený, keď on za svojho života zrušenie služebného poměru nenapadol (960).

(Dokončení.)

Z rozhodnutí ve věcech pracovních.

Služební smlouva

§ 1157. 1142.

Kdo ručí zaměstnanci, jenž z příkazu zaměstnavatelova vypomáhal při práci třetí osobě, za škodu, již utrpěl při této práci. Rozh. nej. soudu 27. dubna 1935, Rv I 933/33, Váž. obč. 14.336.

Ručení žalovaného za následky úrazu, jímž nezletilá žalobkyně byla postižena, bylo by lze opřít jen o jeho zavinění (§§ 1295, 1296 obč. zák.). V té příčině uvedla žalující, že žalovaný F. jí přikázal, aby vypomáhala u Michala Sch-a při mláčení, čímž prý za služby konané Sch-ovi převzal odpovědnost a že Sch. přímo zavinil úraz, poněvadž přikázal žalobkyni nebezpečnou práci na horním patře stodoly, nedostatečně pokrytém krajinami (§ 1157 obč. zák.); dále poukazuje žalobkyně k tomu, že byla tehdy 17letá a podobnou práci ještě nikdy nekonala a že žalovaný F. věděl, kde a jak žalobkyně jest zaměstnána. Odvolací soud spatřuje zavinění žalovaného v tom, že strpěl, že nezletilá žalobkyně bylo Sch-em použito k nebezpečné práci, kterou doznal a praví, že jeho odpovědnost netkví jedině a hlavně v zanedbání zákonných povinností (§ 1157 obč. zák.), nýbrž i ve všeobecných ustanoveních občanského zákona o náhradě škody, poněvadž žalovaný zanedbal nutnou píli a pozornost, trpěl-li a nebránil-li to, aby poškozená setrvala na nebez-

pečném místě. Jest tu rozeznávati otázku ručení jeho případně zavinění Michala Sch-a. Odpověď na otázku druhou je snadná. Šlo by o ručení za cizí protiprávní čin a poněvadž tu nejsou předpoklady § 1313 a) (protože žalovaný nepoužil Sch-a jako svého pomocníka ke splnění nějaké své smluvní povinnosti), ani § 1315 obč. zák. (protože žalovaný nepoužil k opatření svých záležitostí v osobě Sch-a jako svého zaměstnance nezdatného pomocníka, jenž způsobil škodu žalující straně), není žalovaný odpovědný za jednání Sch-a-ovo, i kdyby tento se byl dopustil protiprávního činu (§ 1313 obč. zák.). Porušení povinností uložených službodárci § 1157 obč. zák. tu není, neboť nešlo o práci v místnostech žalovaného, nýbrž v podniku cizím, ohledně něhož žalovaný žádné odpovědnosti neměl. Zbývá tedy pouze řešiti otázku, zda již v tom, že žalovaný přikázal žalobkyni, aby vypomáhala Sch-ovi při mláčení a pak se o to nestaral, jak byla zaměstnána, a nebránil tomu, že jí byla přikázána práce nebezpečná, lze shledati zavinění. V tom, že žalovaný nezletilé R. obecně přikázal, aby vypomáhala Sch-ovi při pracích, spojených s mláčením, jistě zavinění shledati nelze, neboť z tohoto příkazu nehrázilo žalobkyni žádné nebezpečí. Odpovědnost za to, jak v hospodářství Sch-ově byla zaměstnána, nestihá však žalovaného F-a, nýbrž pouze Sch-a, jenž práci jí přikázal.